

II

(Nezakonodavni akti)

UREDBE

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) 2020/639

od 12. svibnja 2020.

o izmjeni Provedbene uredbe (EU) 2019/947 u pogledu standardnih scenarija za operacije pri kojima se održava ili ne održava vizualni kontakt sa zrakoplovom

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2018/1139 Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2018. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Agencije Europske unije za sigurnost zračnog prometa i izmjeni uredbi (EZ) br. 2111/2005, (EZ) br. 1008/2008, (EU) br. 996/2010, (EU) br. 376/2014 i direktiva 2014/30/EU i 2014/53/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 552/2004 i (EZ) br. 216/2008 i Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3922/91 ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 57.,

budući da:

- (1) U skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2019/947 ⁽²⁾ sustav bespilotnih zrakoplova (UAS) mora biti u skladu s radnim ograničenjima utvrđenima u odobrenjima za rad ili standardnom scenariju utvrđenom tom uredbom.
- (2) Na temelju iskustava država članica Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA) izradila je dva standardna scenarija za operacije.
- (3) Prvi standardni scenarij (STS-01) obuhvaća operacije UAS-a CE klase C5 pri kojima se održava vizualni kontakt sa zrakoplovom (VLOS) koji leti na najvećoj visini od 120 m iznad kontroliranog područja tla u naseljenom području.
- (4) Drugi standardni scenarij (STS-02) obuhvaća operacije pri kojima se ne mora održavati vizualni kontakt sa zrakoplovom (BVLOS) u kojima je bespilotni zrakoplov CE klase C6 na udaljenosti od najviše 2 km od udaljenog pilota uz prisutnost promatrača zračnog prostora i leti na najvećoj visini od 120 m iznad kontroliranog područja tla u slabo naseljenom području.
- (5) Provedbenu uredbu (EU) 2019/947 trebalo bi stoga izmijeniti kako bi se uključili ti standardni scenariji.
- (6) Ako vjerojatnost nailaženja na zrakoplove s posadom nije mala, države članice mogu uspostaviti zemljopisna područja u tim predjelima kako bi spriječile operatore UAS-ova da izvode operacije u standardnim scenarijima.
- (7) Potrebno je uvesti zahtjev za minimalnu ukupnu ocjenu koja dokazuje da su udaljeni piloti uspješno položili ispit iz teorijskog znanja.

⁽¹⁾ SL L 212, 22.8.2018., str. 1.

⁽²⁾ Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/947 od 24. svibnja 2019. o pravilima i postupcima za rad bespilotnih zrakoplova (SL L 152, 11.6.2019., str. 45.).

- (8) Kako bi se poboljšala uočljivost bespilotnih zrakoplova koji lete noću, a posebice kako bi se osobi na tlu omogućilo da lako razlikuje bespilotni zrakoplov od zrakoplova s posadom, na bespilotnom zrakoplovu trebalo bi upaliti zeleno bljeskajuće svjetlo.
- (9) Dobro definirana pravila trebala bi se primjenjivati na osposobljavanje za stjecanje praktičnih vještina i ocjenjivanje udaljenih pilota koji lete u okviru standardnog scenarija. To osposobljavanje i ocjenjivanje trebao bi provesti subjekt koji je priznalo nadležno tijelo ili operator UAS-a u skladu sa zahtjevima iz ove Uredbe.
- (10) U slučaju prekograničnih operacija ili operacija izvan države članice u kojoj je registriran nositelj certifikata operatora lakog UAS-a (LUC) država članica u kojoj se operacija obavlja trebala bi dobiti informacije o lokaciji ili lokacijama planirane operacije.
- (11) EASA je pripremila nacrt provedbenih pravila i dostavila ih zajedno s Mišljenjem br. 05/2019 ⁽³⁾ u skladu s člankom 75. stavkom 2. točkama (b) i (c) te člankom 76. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1139.
- (12) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem odbora uspostavljenog u skladu s člankom 127. Uredbe (EU) 2018/1139,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Izmjene Provedbene uredbe (EU) 2019/947

Provedbena uredba (EU) 2019/947 mijenja se kako slijedi:

1. U članku 2. dodaju se sljedeće točke od 24. do 34.:

- „(24) „promatrač bespilotnog zrakoplova” znači osoba koja se nalazi uz udaljenog pilota koja, nepotpomognutim vizualnim praćenjem bespilotnog zrakoplova pomaže udaljenom pilotu pri održavanju vizualnog kontakta s bespilotnim zrakoplovom i sigurnom izvođenju leta;
- (25) „promatrač zračnog prostora” znači osoba koja pomaže udaljenom pilotu nepotpomognutim vizualnim promatranjem zračnog prostora u kojem leti bespilotni zrakoplov radi uočavanja potencijalne opasnosti u zraku;
- (26) „upravljačka konzola (CU)” znači oprema ili sustav opreme s pomoću kojih se daljinski upravlja bespilotnim zrakoplovom kako je definirano u članku 3. točki 32. Uredbe (EU) 2018/1139 i koji pomažu pri upravljanju bespilotnim zrakoplovom ili njegovu praćenju u bilo kojoj fazi leta uz iznimku infrastrukture koja podupire uslugu veze za upravljanje i kontrolu (C2);
- (27) „usluga veze za C2” znači komunikacijska usluga koju pruža treća strana, a uključuje upravljanje i kontrolu između bespilotnog zrakoplova i upravljačke konzole;
- (28) „geografija leta” znači volumen zračnog prostora definiran prostorno i vremenski u kojem operator UAS-a planira izvoditi operaciju u okviru uobičajenih postupaka opisanih u točki 6. podtočki (c) Dodatka 5. Prilogu;
- (29) „područje geografije leta” znači projekcija geografije leta na površinu Zemlje;
- (30) „volumen za nepredviđene situacije” znači volumen zračnog prostora izvan geografije leta u kojem se obavljaju postupci za nepredviđene situacije opisani u točki 6. podtočki (d) Dodatka 5. Prilogu;
- (31) „područje za nepredviđene situacije” znači projekcija volumena za nepredviđene situacije na površinu Zemlje;
- (32) „operativni volumen” je kombinacija geografije leta i volumena za nepredviđene situacije;
- (33) „zaštitno područje za ograničavanje rizika na tlu” je područje iznad površine Zemlje koje okružuje operativni volumen i koje je utvrđeno kako bi se smanjio rizik za treće strane na površini u slučaju da bespilotni zrakoplov napusti operativni volumen;

⁽³⁾ <https://www.easa.europa.eu/document-library/opinions>

- (34) „noć” znači razdoblje od završetka večernjeg građanskog sumraka do početka jutarnjeg građanskog sumraka kako je definirano u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 923/2012 (*).

(*) Provedbena uredba Komisije (EU) br. 923/2012 od 26. rujna 2012. o utvrđivanju zajedničkih pravila zračnog prometa i operativnih odredaba u vezi s uslugama i postupcima u zračnoj plovidbi te o izmjeni Provedbene uredbe (EU) br. 1035/2011 i uredaba (EZ) br. 1265/2007, (EZ) br. 1794/2006, (EZ) br. 730/2006, (EZ) br. 1033/2006 i (EU) br. 255/2010 (SL L 281, 13.10.2012., str. 1.).”

2. Članak 5. stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Operator UAS-a koji u vezi s operacijom koja odgovara standardnom scenariju iz Dodatka 1. Prilogu nadležnom tijelu države članice registracije podnese izjavu u skladu s poglavljem UAS.SPEC.020 propisanu u dijelu B tog priloga nije dužan ishoditi odobrenje za rad u skladu sa stavcima od 1. do 4. ovog članka, nego se primjenjuje postupak utvrđen u članku 12. stavku 5. Operator UAS-a upotrebljava izjavu iz Dodatka 2. tom prilogu.”

3. U članku 13. dodaje se novi stavak 4.:

„4. Ako operator UAS-a koji posjeduje LUC s povlasticama u skladu s poglavljem UAS.LUC.060 Priloga namjerava provesti operaciju u „posebnoj kategoriji” koja se djelomično ili u cijelosti izvodi u zračnom prostoru države članice koja nije država članica registracije, nadležnom tijelu države članice u kojoj želi izvesti operaciju dostavlja sljedeće informacije:

- (a) primjerak uvjeta odobravanja koje je primio u skladu s poglavljem UAS.LUC.050 Priloga; i
- (b) lokacije planirane operacije u skladu sa stavkom 1. točkom (b) ovog članka.”

4. U članku 14. dodaje se sljedeći stavak 9.:

„9. Uz podatke definirane u točki 2., države članice mogu prikupljati dodatne podatke o identitetu od operatora UAS-ova.”

5. U članku 15. stavku 1. točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) za određene ili sve operacije sustava UAS-ova uvesti posebne uvjete, zahtijevati prethodno odobrenje za let ili zabraniti takve operacije;”.

6. Članak 22. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 22.

Ne dovodeći u pitanje članak 20., tijekom prijelaznog razdoblja od dvije godine, koje započinje godinu dana nakon dana stupanja na snagu ove Uredbe, u „otvorenoj kategoriji” smiju se koristiti UAS-ovi koji ne ispunjavaju zahtjeve iz dijelova od 1. do 5. Priloga Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2019/945 (*) ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) bespilotni zrakoplovi dopuštene su mase pri polijetanju manje od 500 g i njima u skladu s operativnim zahtjevima iz točke 1. poglavlja UAS.OPEN.020 dijela A Priloga upravljaju udaljeni piloti osposobljeni u mjeri koju je propisala predmetna država članica;
- (b) bespilotni zrakoplovi dopuštene su mase pri polijetanju manje od 2 kg, ljudima se ne približavaju bliže od 50 m horizontalno, a udaljeni piloti osposobljeni su barem u mjeri propisanoj točkom 2. poglavlja UAS.OPEN.030 dijela A Priloga;
- (c) bespilotni zrakoplovi dopuštene su mase pri polijetanju manje od 25 kg, njima se upravlja u skladu s operativnim zahtjevima iz točaka 1. i 2. poglavlja UAS.OPEN.040, a udaljeni piloti osposobljeni su barem u mjeri propisanoj točkom 4. podtočkom (b) poglavlja UAS.OPEN.020 dijela A Priloga.

(*) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/945 od 12. ožujka 2019. o sustavima bespilotnih zrakoplova i o operatorima sustava bespilotnih zrakoplova iz trećih zemalja (SL L 152, 11.6.2019., str. 1.).”

7. Članak 23. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 23.

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. srpnja 2020.

2. Članak 5. stavak 5. i točka 1. podtočka (l) poglavlja UAS.SPEC.050 primjenjuju se od 2. prosinca 2021.
3. Točka 2. podtočka (g) poglavlja UAS.OPEN.060 primjenjuje se od 1. srpnja 2022.
4. Ne dovodeći u pitanje članak 21. stavak 1., do 2. prosinca 2021. države članice mogu prihvaćati izjave operatora UAS-a dane u skladu s člankom 5. stavkom 5. na temelju nacionalnih standardnih scenarija ili jednakovrijednih scenarija, ako nacionalni standardni scenariji ispunjavaju zahtjeve iz poglavlja UAS.SPEC.020 Priloga.

Te izjave prestaju vrijediti od 2. prosinca 2023.

5. Članak 15. stavak 3. primjenjuje se od 1. srpnja 2021.”
8. Prilog se zamjenjuje Prilogom ovoj Uredbi.

Članak 2.

Stupanje na snagu i primjena

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 12. svibnja 2020.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN

PRILOG

OPERACIJE UAS-ova U „OTVORENOJ KATEGORIJI” I „POSEBNOJ KATEGORIJI”

DIO A

OPERACIJE UAS-ova U „OTVORENOJ KATEGORIJI”

UAS.OPEN.010 Opće odredbe

1. „Otvorena kategorija” operacija UAS-ova podijeljena je na tri potkategorije: A1, A2 i A3, na temelju radnih ograničenja, zahtjeva koji se odnose na udaljene pilote i tehničkih zahtjeva za UAS-ove.
2. Ako u operaciji UAS-a bespilotni zrakoplov polijeće s prirodno povišenog tla ili ga prelijeće, ne smije se udaljavati više od 120 metara od najbliže točke na tlu. Udaljenosti se mjere uzimajući u obzir o kakvom je terenu riječ, npr. ravnici, brdu ili planini.
3. Ako se bespilotni zrakoplov umjetnoj tvorevini višoj od 105 m približava na horizontalnu udaljenost manju od 50 m, a subjekt nadležan za tu tvorevinu zatraži da se leti na većoj visini, dopušteno je letjeti najviše 15 m iznad te tvorevine.
4. Odstupajući od točke 2., bespilotne jedrilice najveće dopuštene mase pri polijetanju – uključujući i korisni teret – manje od 10 kg smiju letjeti i više od 120 m od najbliže točke na tlu pod uvjetom da ne lete na visini većoj od 120 m iznad udaljenog pilota.

UAS.OPEN.020 Operacije UAS-ova u potkategoriji A1

Operacije UAS-ova u potkategoriji A1 moraju biti u skladu sa svim sljedećim uvjetima:

1. kad je riječ o bespilotnim zrakoplovima iz točke 5. podtočke (d), udaljeni pilot njima ne prelijeće mnoštvo ljudi ni, koliko u razumnoj mjeri može znati o njihovu prisustvu, neuključene osobe. Ako se one ondje ipak neočekivano zateknu, udaljeni pilot vodi računa o tome da prelet iznad njih traje što kraće;
2. kad je riječ o bespilotnim zrakoplovima iz točke 5. podtočaka (a), (b) i (c), udaljeni pilot njima smije prelijetati neuključene osobe, ali ne i mnoštvo ljudi;
3. odstupajući od članka 4. stavka 1. točke (d), bespilotni zrakoplovi u načinu rada „slijedi me” od udaljenog se pilota ne smiju udaljavati više od 50 m;
4. izvodi ih:
 - (a) udaljeni pilot upoznat s uputama proizvođača UAS-a;
 - (b) ako je riječ o bespilotnom zrakoplovu klase C1 definirane u dijelu 2. Priloga Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2019/945, udaljeni pilot koji je završio internetski tečaj, tj. na internetu položio ispit iz teorijskog znanja koji je pripremio nadležno tijelo ili subjekt kojeg je imenovalo nadležno tijelo države članice s uspjehom od najmanje 75 % ukupne ocjene. Ispit se sastoji od 40 pitanja s višestrukim izborom primjereno raspoređenih na sljedeća područja:
 - i. sigurnost zračnog prometa;
 - ii. ograničenja u vezi sa zračnim prostorom;
 - iii. reguliranje zračnog prometa;
 - iv. ljudska ograničenja;
 - v. radni postupci;
 - vi. opće znanje o UAS-ovima;
 - vii. privatnost i zaštita podataka;
 - viii. police osiguranja;
 - ix. zaštita;

5. izvode se bespilotnim zrakoplovima:

- (a) dopuštene mase pri polijetanju, uključujući korisni teret, manje od 250 g i maksimalne brzine manje od 19 m/s ako je riječ o privatno izrađenim UAS-ovima; ili
- (b) koji ispunjavaju zahtjeve iz članka 20. točke (a);
- (c) klase C0 koji ispunjavaju zahtjeve te klase kako je definirano u dijelu 1. Priloga Delegiranoj uredbi (EU) 2019/945; ili
- (d) klase C1 koji ispunjavaju zahtjeve te klase kako je definirano u dijelu 2. Priloga Delegiranoj uredbi (EU) 2019/945, a čiji su sustav za izravnu daljinsku identifikaciju i geoinformacijska funkcija tijekom izvođenja operacije ažurirani i aktivni.

UAS.OPEN.030 Operacije UAS-ova u potkategoriji A2

Operacije UAS-ova u potkategoriji A2 moraju biti u skladu sa svim sljedećim uvjetima:

1. bespilotnim se zrakoplovom ne prelijeću neključene osobe niti im se približava na manje od 30 m horizontalno; udaljeni pilot smije tu sigurnosnu horizontalnu udaljenost smanjiti na minimalnih 5 m od uključenih osoba ako upravlja bespilotnim zrakoplovom s uključenim niskobrzinskim načinom rada, a nakon što u obzir uzme sljedeće:
 - (a) vremenske uvjete;
 - (b) performanse bespilotnog zrakoplova;
 - (c) odvojenost područja preleta;
2. izvodi ih udaljeni pilot upoznat s uputama proizvođača UAS-a kojem je nadležno tijelo ili subjekt kojeg je imenovalo nadležno tijelo države članice izdalo potvrdu o osposobljenosti udaljenog pilota. Potvrda se izdaje nakon što se navedenim redoslijedom ispune svi sljedeći uvjeti:
 - (a) na internetu završi tečaj i položi ispit iz teorijskog znanja kako je navedeno u točki 4. podtočki (b) poglavlja UAS.OPEN.020;
 - (b) završi samostalno praktično osposobljavanje u radnim uvjetima potkategorije A3 kako je utvrđeno u točkama 1. i 2. poglavlja UAS.OPEN.040;
 - (c) izjavi da je samostalno praktično osposobljavanje iz točke (b) završeno i položi dodatan ispit iz teorijskog znanja koji je pripremio nadležno tijelo ili subjekt kojeg je imenovalo nadležno tijelo države članice s uspjehom od najmanje 75 % ukupne ocjene. Ispitom se ocjenjuje znanje udaljenog pilota o tehničkim i operativnim mogućnostima ublažavanja rizika na tlu, a sastoji se od najmanje 30 pitanja s višestrukim izborom primjereno raspoređenih na sljedeća područja:
 - i. meteorologiju;
 - ii. letne performanse bespilotnog zrakoplova;
 - iii. tehničke i operativne mogućnosti ublažavanja rizika na tlu;
3. izvode se bespilotnim zrakoplovom klase C2 koji ispunjava zahtjeve te klase kako je definirano u dijelu 3. Priloga Delegiranoj uredbi (EU) 2019/945, a čiji su sustav za izravnu daljinsku identifikaciju i geoinformacijska funkcija tijekom izvođenja operacije ažurirani i aktivni.

UAS.OPEN.040 Operacije UAS-ova u potkategoriji A3

Operacije UAS-ova u potkategoriji A3 moraju biti u skladu sa svim sljedećim uvjetima:

1. izvode se ondje gdje udaljeni pilot razumno može očekivati da se bespilotnim zrakoplovom ni u jednom trenutku neće ugroziti neključene osobe;
2. izvode se na sigurnoj horizontalnoj udaljenosti od najmanje 150 metara od stambenih, poslovnih, industrijskih ili rekreacijskih područja;
3. izvodi ih udaljeni pilot upoznat s uputama proizvođača UAS-a koji je na internetu završio tečaj i položio ispit iz teorijskog znanja kako je navedeno u točki 4. podtočki (b) poglavlja UAS.OPEN.020;

4. izvode se bespilotnim zrakoplovima:
 - (a) dopuštene mase pri polijetanju, uključujući korisni teret, manje od 25 kg ako je riječ o privatno izrađenim UAS-ovima; ili
 - (b) koji ispunjavaju zahtjeve iz članka 20. točke (b);
 - (c) klase C2 koji ispunjavaju zahtjeve te klase kako je definirano u dijelu 3. Priloga Delegiranoj uredbi (EU) 2019/945, a čiji su sustav za izravnu daljinsku identifikaciju i geoinformacijska funkcija tijekom izvođenja operacije ažurirani i aktivni; ili
 - (d) klase C3 koji ispunjavaju zahtjeve te klase kako je definirano u dijelu 4. Priloga Delegiranoj uredbi (EU) 2019/945, a čiji su sustav za izravnu daljinsku identifikaciju i geoinformacijska funkcija tijekom izvođenja operacije ažurirani i aktivni; ili
 - (e) klase C4 koji ispunjavaju zahtjeve te klase kako je definirano u dijelu 5. Priloga Delegiranoj uredbi (EU) 2019/945.

UAS.OPEN.050 Odgovornosti operatora UAS-a

Operator UAS-a mora ispuniti sve sljedeće uvjete:

1. uspostaviti radne postupke prilagođene vrsti operacije i pripadajućem riziku;
2. osigurati da se u svim operacijama učinkovito koristi radiofrekvencijski spektar i da se pritom izbjegavaju štetne smetnje;
3. imenovati udaljenog pilota za svaki let;
4. osigurati da su udaljeni piloti i drugo osoblje koje obavlja zadatke povezane s operacijom upoznati s uputama proizvođača UAS-a, i:
 - (a) kad je riječ u udaljenim pilotima, da su odgovarajuće osposobljeni za svoje zadaće u potkategoriji planiranih operacija UAS-a u skladu s poglavljem UAS.OPEN.020, UAS.OPEN.030 ili UAS.OPEN.040, odnosno, kad je riječ o drugom osoblju, da su u okviru posla završili tečaj koji je pripremio operator;
 - (b) da su u potpunosti upoznati s procedurama operatora UAS-a;
 - (c) da su im u skladu s člankom 15. za planiranu operaciju UAS-a pružene relevantne informacije o eventualnim zemljopisnim područjima koje je objavila država članica operacije;
5. prema potrebi ažurirati informacije u geoinformacijskom sustavu u skladu s planiranim mjestom izvođenja operacije;
6. ako se operacija izvodi bespilotnim zrakoplovom neke od klasa iz dijelova od 1. do 5. Priloga Delegiranoj uredbi (EU) 2019/945, osigurati:
 - (a) da za UAS postoji odgovarajuća EU izjava o sukladnosti, uključujući upućivanje na odgovarajuću klasu; i
 - (b) da bespilotni zrakoplov nosi identifikacijsku oznaku klase;
7. ako je riječ o operaciji UAS-a u potkategoriji A2 ili A3, osigurati da su uključene osobe koje su prisutne u području operacije obaviještene o rizicima i da su izrijeком pristale prisustvovati.

UAS.OPEN.060 Odgovornosti udaljenog pilota

1. Prije nego što započne s operacijom UAS-a, udaljeni pilot mora:
 - (a) biti odgovarajuće osposobljen za svoje zadaće u potkategoriji planiranih operacija UAS-a u skladu s poglavljem UAS.OPEN.020, UAS.OPEN.030 ili UAS.OPEN.040 te, dok upravlja UAS-om, kod sebe imati dokaz o osposobljenosti osim ako upravlja bespilotnim zrakoplovom iz točke 5. podtočke (a), (b) ili (c) poglavlja UAS.OPEN.020;
 - (b) za planiranu operaciju UAS-a pribaviti ažurirane relevantne informacije o eventualnim zemljopisnim područjima koje je objavila država članica operacije u skladu s člankom 15.;
 - (c) voditi računa o okruženju, provjeravati postoje li prirodne ili umjetne tvorevine koje bi mogle biti prepreke te, ako ne upravlja u potkategoriji A1 bespilotnim zrakoplovom iz točke 5. podtočke (a), (b) ili (c) poglavlja UAS.OPEN.020, provjeravati i jesu li prisutne neuključene osobe;
 - (d) osigurati da je stanje UAS-a takvo da se planirani let može sigurno dovršiti te, ako je primjenjivo, provjeriti je li izravna daljinska identifikacija aktivna i ažurirana;
 - (e) ako bespilotni zrakoplov nosi dodatan koristan teret, provjeriti da mu ukupna masa pri polijetanju ne prelazi dopuštenu masu pri polijetanju kako ju je utvrdio proizvođač ni ograničenje dopuštene mase pri polijetanju za tu klasu.

2. Udaljeni pilot tijekom leta:
 - (a) ne smije biti pod utjecajem psihoaktivnih tvari ni alkohola niti upravljati UAS-om ako to nije u stanju zbog ozljede, umora, uzetih lijekova, bolesti ili drugih razloga;
 - (b) mora održavati vizualni kontakt s bespilotnim zrakoplovom te detaljno promatrati zračni prostor oko njega kako ne bi došlo do sudara sa zrakoplovom s posadom. Udaljeni pilot prekida let ako operacija postane riskantna za druge zrakoplove, ljude, životinje, okoliš ili imovinu;
 - (c) mora poštovati radna ograničenja u zemljopisnim područjima kako su definirana člankom 15.;
 - (d) mora znati kako zadržati kontrolu nad bespilotnim zrakoplovom, osim ako je s njim izgubio vezu ili ako je bespilotni zrakoplov u slobodnom letu;
 - (e) mora UAS-om upravljati prema uputama proizvođača i poštujući sva primjenjiva ograničenja;
 - (f) mora slijediti procedure operatora, ako su dostupne;
 - (g) pri noćnom letu mora osigurati da je na bespilotnom zrakoplovu upaljeno zeleno bljeskajuće svjetlo.
3. Ako za to ne dobiju dopuštenje predmetnih službi za hitne intervencije, udaljeni piloti i operatori UAS-ova ne lete blizu ni unutar područja u kojima je u tijeku hitna intervencija.
4. Za potrebe točke 2. podtočke (b) udaljenim pilotima može pomagati promatrač bespilotnog zrakoplova. U toj situaciji udaljeni pilot i promatrač bespilotnog zrakoplova moraju komunicirati jasno i djelotvorno.

UAS.OPEN.070 Trajanje i valjanost teorijskog znanja i potvrda koje udaljeni piloti stječu ispitom na internetu

1. Teorijsko znanje koje je udaljeni pilot stekao na internetu, propisano točkom 4. podtočkom (b) poglavlja UAS.OPEN.020 i točkom 3. poglavlja UAS.OPEN.040, i potvrda o osposobljenosti udaljenog pilota, propisana točkom 2. poglavlja UAS.OPEN.030, valjani su pet godina.
2. Za produljenje valjanosti teorijskog znanja koje je udaljeni pilot stekao na internetu i potvrde o osposobljenosti udaljenog pilota unutar razdoblja valjanosti potrebno je:
 - (a) dokazati osposobljenost u skladu s točkom 4. podtočkom (b) poglavlja UAS.OPEN.020, odnosno točkom 2. poglavlja UAS.OPEN.030; ili
 - (b) završiti osposobljavanje za obnovu teorijskog znanja iz područja definiranih u točki 4. podtočki (b) poglavlja UAS.OPEN.020, odnosno točki 2. poglavlja UAS.OPEN.030 koje pruža nadležno tijelo ili subjekt kojeg je imenovalo nadležno tijelo.
- (3) Kako bi se produljila valjanost teorijskog znanja koje je stekao na internetu ili potvrde o njegovoj osposobljenosti, udaljeni pilot mora ispuniti zahtjeve iz točke 2. podtočke (a).

DIO B

OPERACIJE UAS-ova U „POSEBNOJ KATEGORIJI”

UAS.SPEC.010 Opće odredbe

Ako operator UAS-a ne posjeduje certifikat operatora lakog UAS-a (LUC) s odgovarajućim povlasticama predviđen dijelom C ovog Priloga, nadležnom tijelu dostavlja procjenu operativnog rizika za planiranu operaciju u skladu s člankom 11. ili, ako se primjenjuje poglavlje UAS.SPEC.020, podnosi izjavu. Operator UAS-a redovito ocjenjuje jesu li poduzete mjere ublažavanja rizika odgovarajuće i prema potrebi ih ažurira.

UAS.SPEC.020 Izjava o radu

1. U skladu s člankom 5. operator UAS-a može, kao alternativu poglavlja UAS.SPEC.030 i UAS.SPEC.040, nadležnom tijelu države članice registracije podnijeti izjavu o radu kojom potvrđuje sukladnost sa standardnim scenarijem iz Dodatka 1. ovom Prilogu ako je riječ o operacijama:
 - (a) bespilotnih zrakoplova:
 - i. maksimalne dimenzije od 3 m s kojima se održava vizualni kontakt i leti iznad kontroliranog područja tla, ali ne iznad mnoštva ljudi;

- ii. maksimalne dimenzije od 1 m s kojima se održava vizualni kontakt, ali ne leti iznad mnoštva ljudi;
 - iii. maksimalne dimenzije od 1 m s kojima se ne održava vizualni kontakt, a leti iznad slabo naseljenih područja;
 - iv. maksimalne dimenzije od 3 m s kojima se ne održava vizualni kontakt, a leti iznad kontroliranog područja tla;
- (b) koje se izvode na visini manjoj od 120 m od najbliže točke na tlu, i:
- i. u nekontroliranom zračnom prostoru (klase F ili G) osim ako države članice odrede drukčija ograničenja određivanjem zemljopisnih područja za UAS-ove u područjima u kojima vjerojatnost nailaženja na zrakoplove s posadom nije mala; ili
 - ii. u kontroliranom zračnom prostoru u skladu s objavljenim postupcima za predmetno područje operacija kako bi se zajamčila mala vjerojatnost nailaženja na zrakoplov s posadom.
2. Operator UAS-a u izjavi:
- (a) navodi administrativne informacije o sebi;
 - (b) navodi da operacija ispunjava operativni zahtjev iz točke 1. i da je u skladu sa standardnim scenarijem iz Dodatka 1. Prilogu;
 - (c) navodi da će primjenjivati relevantne mjere ublažavanja rizika potrebne za sigurnost operacije, među ostalim upute koje se odnose na izvođenje operacije, na konstrukciju bespilotnog zrakoplova i na osposobljenost uključenog osoblja;
 - (d) potvrđuje da će, ako se to zahtijeva pravom Unije ili nacionalnim pravom, svaki let obuhvaćen izjavom biti pokriven policom osiguranja.
3. Nakon što zaprimi izjavu, nadležno tijelo provjerava sadržava li sve elemente iz točke 2., a ako da, operatoru UAS-a bez nepotrebne odgode izdaje potvrdu o primitku i potpunosti.
4. Operator UAS-a smije započeti operaciju nakon što zaprimi potvrdu o primitku i potpunosti.
5. Operatori UAS-ova bez odgode obavješćuju nadležno tijelo ako se informacije koje su naveli u izjavi o radu promijene.
6. Operatori UAS-ova koji imaju LUC s odgovarajućim povlasticama predviđen dijelom C ovog Priloga ne moraju podnijeti izjavu.

UAS.SPEC.030 Zahtjev za izdavanje odobrenja za rad

1. Prije nego što započne s operacijom UAS-a u „posebnoj kategoriji”, operator UAS-a dužan je od nadležnog tijela države članice registracije ishoditi odobrenje za rad, osim:
- (a) ako se primjenjuje poglavlje UAS.SPEC.020; ili
 - (b) ako operator UAS-a ima LUC s odgovarajućim povlasticama predviđen dijelom C ovog Priloga.
2. Operator UAS-a dužan je podnijeti zahtjev za izdavanje ažuriranog odobrenja za rad ako se operacija ili mjere za ublažavanje rizika navedene u odobrenju za rad bitno izmijene.
3. Zahtjev za izdavanje odobrenja za rad temelji se na procjeni rizika iz članka 11. te se u njemu navodi i sljedeće:
- (a) registracijski broj operatora UAS-a;
 - (b) ime odgovornog rukovoditelja ili ime operatora UAS-a, ako je riječ o fizičkoj osobi;
 - (c) procjena operativnog rizika;
 - (d) dovoljno detaljan popis mjera za ublažavanje rizika koje predlaže operator UAS-a da bi nadležno tijelo moglo ocijeniti njihovu primjerenost;
 - (e) priručnik za rad ako je potreban zbog rizika i složenosti operacije;
 - (f) izjava da će, ako se to zahtijeva pravom Unije ili nacionalnim pravom, operacije UAS-a od početka biti pokrivena policom osiguranja.

UAS.SPEC.040 Izdavanje odobrenja za rad

1. Nakon što zaprimi zahtjev u skladu s poglavljem UAS.SPEC.030, nadležno tijelo bez nepotrebne odgode izdaje odobrenje za rad u skladu s člankom 12. ako zaključi da operacija ispunjava sljedeće uvjete:
 - (a) navedene su sve informacije iz točke 3. poglavlja UAS.SPEC.030;
 - (b) ako će se operacija ili njezin dio odvijati u kontroliranom zračnom prostoru, postoji postupak za koordinaciju s odgovarajućim pružateljem usluga za taj zračni prostor.
2. Nadležno tijelo u skladu s člankom 12. u odobrenju za rad točno navodi na što se odobrenje odnosi.

UAS.SPEC.050 Odgovornosti operatora UAS-a

1. Operator UAS-a mora ispuniti sve sljedeće uvjete:
 - (a) uspostaviti postupke i utvrditi ograničenja prilagođena vrsti planirane operacije i pripadajućem riziku, među ostalim:
 - i. radne postupke kojima se osigurava sigurnost operacija;
 - ii. postupke kojima se osigurava da se u planiranoj operaciji poštuju sigurnosni zahtjevi primjenjivi u području operacije;
 - iii. mjere zaštite od nezakonitog ometanja i neovlaštenog pristupa;
 - iv. postupke kojima se osigurava usklađenost operacija s Uredbom (EU) 2016/679 o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka. Konkretno, ako to primjenom članka 35. te uredbe zatraži nacionalno tijelo nadležno za zaštitu podataka, operator UAS-a mora provesti procjenu učinka na zaštitu podataka;
 - v. smjernice za svoje udaljene pilote kako bi se operacije UAS-ova planirale tako da što je moguće manje, među ostalim bukom ili drugim emisijama, ometaju ljude i životinje;
 - (b) odrediti udaljenog pilota za svaki let, a za autonomne operacije osigurati da su odgovornosti i zadaće, posebice one definirane u točkama 2. i 3. poglavlja UAS.SPEC.060, u svim fazama leta ispravno raspodijeljene slijedeći postupke uspostavljene u skladu s prethodno navedenom podtočkom (a);
 - (c) osigurati da se u svim operacijama učinkovito koristi radiofrekvencijski spektar i da se pritom izbjegavaju štetne smetnje;
 - (d) osigurati da su udaljeni piloti prije izvođenja operacije:
 - i. osposobljeni za svoje zadaće u skladu s primjenjivim osposobljavanjem predviđenim u odobrenju za rad ili, ako se primjenjuje poglavlje UAS.SPEC.020, kako je predviđeno uvjetima i ograničenjima utvrđenima u odgovarajućem standardnom scenariju iz Dodatka 1. ili u LUC-u;
 - ii. odslušali tečaj za udaljene pilote radi stjecanja znanja iz članka 8. stavka 2.;
 - iii. odslušali tečaj za udaljene pilote predviđen u odobrenju za rad ako izvode operacije za koje je takvo odobrenje nužno. Tečaj se izvodi u suradnji sa subjektom kojeg je imenovalo nadležno tijelo;
 - iv. odslušali tečaj za udaljene pilote posvećen operacijama obuhvaćenima izjavom koje se izvode u skladu s mjerama za ublažavanje rizika utvrđenima u standardnom scenariju;
 - v. obaviješteni o priručniku za rad operatora UAS-a ako se to zahtijeva na temelju procjene rizika i o postupcima uspostavljenima u skladu s podtočkom (a);
 - vi. upoznati s ažuriranim informacijama o eventualnim zemljopisnim područjima definiranim u skladu s člankom 15. koje su relevantne za planiranu operaciju;
 - (e) osigurati da su članovi osoblja koji obavljaju zadatke ključne za operaciju UAS-a, izuzev samog udaljenog pilota:
 - i. u okviru posla završili tečaj koji je pripremio operator;
 - ii. obaviješteni o priručniku za rad operatora UAS-a ako se to zahtijeva na temelju procjene rizika i o postupcima uspostavljenima u skladu s podtočkom (a);
 - iii. upoznati s ažuriranim informacijama o eventualnim zemljopisnim područjima definiranim u skladu s člankom 15. koje su relevantne za planiranu operaciju;
 - (f) operacije izvoditi u skladu s ograničenjima, uvjetima i mjerama za ublažavanje rizika utvrđenima u izjavi ili u odobrenju za rad;

- (g) voditi i čuvati ažuriranu evidenciju:
 - i. svih relevantnih kvalifikacija i tečajeva koje su stekli odnosno završili udaljeni pilot i drugo osoblje koje obavlja zadatke ključne za operaciju UAS-a te osoblje zaduženo za održavanje, i to najmanje tri godine nakon prestanka rada tih osoba u organizaciji ili promjene radnog mjesta unutar organizacije;
 - ii. aktivnosti održavanja UAS-a najmanje tri godine;
 - iii. informacija o operacijama UAS-a, uključujući sve neuobičajene tehničke ili operativne događaje i druge podatke koji se zahtijevaju u izjavi ili odobrenju za rad, najmanje tri godine;
- (h) upotrebljavati UAS koji je projektiran u najmanju ruku tako da se spriječi da zbog eventualnog kvara bespilotni zrakoplov napusti zračni prostor operacije ili prouzroči smrt. Usto, sučelje čovjeka i stroja mora biti takvo da umanjuje rizik od greške pilota i ne uzrokuje nerazuman umor;
- (i) održavati UAS u stanju potrebnom za sigurno odvijanje operacije:
 - i. u najmanju ruku tako što će propisati upute za održavanje i za održavanje zapošljavati primjereno osposobljeno i kvalificirano osoblje; i
 - ii. tako što će, ako se tako zahtijeva, postupati u skladu s poglavljem UAS.SPEC.100;
 - iii. tako što će upotrebljavati bespilotne zrakoplove projektirane za smanjenje buke i drugih emisija, uzimajući u obzir vrstu planiranih operacija i geografska područja u kojima buka zrakoplova i druge emisije mogu biti zabrinjavajuće;
- (j) sastaviti i ažurirati popis udaljenih pilota imenovanih za svaki let;
- (k) sastaviti i ažurirati popis osoblja zaduženog za održavanje koje operator zapošljava za obavljanje aktivnosti održavanja; i
- (l) zajamčiti da je na svaki bespilotni zrakoplov ugrađeno sljedeće:
 - i. najmanje jedno zeleno bljeskajuće svjetlo radi vidljivosti bespilotnog zrakoplova noću, i
 - ii. aktivan i ažuriran sustav za daljinsku identifikaciju.

UAS.SPEC.060 Odgovornosti udaljenog pilota

1. Udaljeni pilot:
 - (a) ne smije biti pod utjecajem psihoaktivnih tvari ni alkohola niti upravljati UAS-om ako to nije u stanju zbog ozljede, umora, uzetih lijekova, bolesti ili drugih razloga;
 - (b) mora za tu ulogu biti odgovarajuće osposobljen u skladu s odobrenjem za rad, standardnim scenarijem iz Dodatka 1. ili LUC-om te, dok upravlja UAS-om, kod sebe imati dokaz o osposobljenosti;
 - (c) mora biti upoznat s uputama proizvođača UAS-a.
2. Prije nego što započne s operacijom UAS-a, udaljeni pilot mora ispuniti sve sljedeće uvjete:
 - (a) upoznati se s ažuriranim informacijama o eventualnim zemljopisnim područjima definiranim u skladu s člankom 15. koje su relevantne za planiranu operaciju;
 - (b) osigurati da je radno okruženje u skladu s odobrenim ili u izjavi navedenim ograničenjima i uvjetima;
 - (c) osigurati da je UAS u sigurnom stanju da može sigurno dovršiti planirani let te, ako je primjenjivo, provjeriti je li izravna daljinska identifikacija aktivna i ažurirana;
 - (d) osigurati da su informacije o operaciji dostupne relevantnoj jedinici operativnih usluga u zračnom prometu (ATS), drugim korisnicima zračnog prostora i relevantnim dionicima, u skladu s odobrenjem za rad ili s uvjetima koje je država članica objavila za zemljopisno područje operacije u skladu s člankom 15.
3. Udaljeni pilot tijekom leta:
 - (a) poštuje odobrena ili u izjavi navedena ograničenja i uvjete;
 - (b) ne ulazi ni u kakav rizik koji bi mogao uzrokovati sudar sa zrakoplovom s posadom te prekida let ako postane riskantan za druge zrakoplove, ljude, životinje, okoliš ili imovinu;

- (c) mora poštovati radna ograničenja u zemljopisnim područjima kako su definirana člankom 15.;
- (d) slijedi procedure operatora;
- (e) ako za to ne dobije dopuštenje odgovornih službi za hitne intervencije, ne leti blizu ni unutar područja u kojima je u tijeku hitna intervencija.

UAS.SPEC.070 Prenosivost odobrenja za rad

Odobrenje za rad nije prenosivo.

UAS.SPEC.080 Trajanje i valjanost odobrenja za rad

1. Nadležno tijelo u odobrenju za rad navodi dokad je ono valjano.
2. Ne dovodeći u pitanje točku 1., odobrenje za rad valjano je sve dok operator UAS-a poštuje u njemu utvrđene uvjete i relevantne zahtjeve iz ove Uredbe.
3. Ako se odobrenje za rad opozove ili preda, operator UAS-a bez odgode u digitalnom formatu nadležnom tijelu potvrđuje da je to primio na znanje.

UAS.SPEC.085 Trajanje i valjanost izjave o radu

Trajanje izjave o radu ograničeno je na dvije godine. Izjava se više ne smatra potpunom u smislu točke 4. poglavlja UAS.SPEC.020 ako dođe do sljedećeg:

1. tijekom nadzora operatora UAS-a nadležno tijelo utvrdi da operacija UAS-a nije provedena u skladu s izjavom o radu;
2. uvjeti operacije UAS-a promijenili su se u toj mjeri da izjava o radu više ne ispunjava primjenjive zahtjeve iz ove Uredbe;
3. nadležnom tijelu nije omogućen pristup u skladu s poglavljem UAS.SPEC.090.

UAS.SPEC.090 Pristup

Za potrebe dokazivanja usklađenosti s ovom Uredbom operator UAS-a svim osobama koje je nadležno tijelo propisno ovlastilo omogućuje pristup svim objektima, UAS-ovima, dokumentima, evidencijama, podacima, postupcima i drugim materijalima bitnima za njegovu aktivnost obuhvaćenima odobrenjem za rad ili izjavom o radu, bez obzira na to je li njegova aktivnost ugovorena ili podugovorena s drugom organizacijom.

UAS.SPEC.100 Upotreba certificirane opreme i certificiranih bespilotnih zrakoplova

1. Ako se operacije UAS-ova izvode bespilotnim zrakoplovima za koje je, s ograničenjima ili bez njih, izdana svjedodžba o plovidbenosti ili ako se provode korištenjem certificirane opreme, operator UAS-a evidentira vrijeme operacije ili usluge u skladu s uputama i postupcima koji se primjenjuju na certificiranu opremu ili u skladu s organizacijskim odobrenjem.
2. Operator UAS-a slijedi upute navedene u svjedodžbi o bespilotnom zrakoplovu odnosno upute za certificiranu opremu te poštuje sve plovidbene ili radne smjernice Agencije.

DIO C

CERTIFIKAT OPERATORA LAKOG UAS-a (LUC)

UAS.LUC.010 Opći zahtjevi za LUC

1. Pravna osoba može podnijeti zahtjev za LUC u skladu s ovim dijelom.

2. Zahtjev za LUC ili izmjenu postojećeg LUC-a podnosi se nadležnom tijelu i sadržava sljedeće:
 - (a) opis sustava upravljanja operatora UAS-a, uključujući njegov organizacijski ustroj i sustav upravljanja sigurnošću;
 - (b) imena odgovornog osoblja operatora UAS-a, među ostalim osobe nadležne za odobravanje operacija UAS-ova;
 - (c) izjavu da je podnositelj zahtjeva provjerio svu dokumentaciju poslanu nadležnom tijelu i utvrdio da je u skladu s primjenjivim zahtjevima.
3. Ako se ispune zahtjevi iz ovog dijela, nositelju LUC-a mogu se odobriti povlastice, u skladu s poglavljem UAS.LUC.060.

UAS.LUC.020 Odgovornosti nositelja LUC-a

Nositelj LUC-a:

1. poštuje zahtjeve iz poglavlja UAS.SPEC.050 i UAS.SPEC.060;
2. postupa u skladu s predmetom LUC-a i pripadajućim povlasticama utvrđenima u uvjetima odobravanja;
3. uspostavlja i održava sustav za operativnu kontrolu nad svim operacijama koje se provode prema uvjetima njegova LUC-a;
4. ako planira izvesti operaciju za koju nije dovoljna izjava o radu u skladu s poglavljem UAS.SPEC.020, za nju provodi procjenu operativnog rizika u skladu s člankom 11.;
5. kad je riječ o operacijama obuhvaćenima povlasticama iz poglavlja UAS.LUC.060, pazeći da se ne ošteti, izmijeni ni otuđi najmanje tri godine čuva evidenciju o sljedećem:
 - (a) ako se to zahtijeva točkom 4., procjeni operativnog rizika, kao i popratnu dokumentaciju;
 - (b) poduzetim mjerama za ublažavanje rizika; i
 - (c) kvalifikacijama i iskustvu osoblja uključenog u operacije UAS-ova, praćenju poštovanja propisa i upravljanju sigurnošću;
6. evidenciju o osoblju iz točke 5. podtočke (c) vodi dok ono radi za organizaciju i čuva je tri godine nakon toga.

UAS.LUC.030 Sustav upravljanja sigurnošću

1. Operator UAS-a koji podnosi zahtjev za LUC uspostavlja, primjenjuje i održava sustav upravljanja sigurnošću prikladan veličini organizacije te prirodi i složenosti njezinih aktivnosti, uzimajući u obzir njima svojstvene opasnosti i rizike.
2. Operator UAS-a mora ispuniti sve sljedeće uvjete:
 - (a) imenuje rukovoditelja odgovornog za to da se unutar organizacije sve aktivnosti obavljaju u skladu s primjenjivim standardima i da organizacija beziznimno poštuje zahtjeve sustava upravljanja i postupke utvrđene u priručniku za LUC iz poglavlja UAS.LUC.040;
 - (b) jasno razgraničava zaduženja i odgovornosti u cijeloj organizaciji;
 - (c) utvrđuje i primjenjuje pravila o sigurnosti te postavlja odgovarajuće sigurnosne ciljeve;
 - (d) imenuje ključno sigurnosno osoblje za provođenje pravila o sigurnosti;
 - (e) utvrđuje i održava proces upravljanja sigurnosnim rizicima, uključujući utvrđivanje prijetnji za sigurnost povezanih s aktivnostima operatora UAS-a, njihovu evaluaciju i upravljanje povezanim rizicima, među ostalim poduzimanjem mjera za ublažavanje tih rizika i provjeravanjem učinkovitosti poduzetih radnji;
 - (f) u organizaciji promiče sigurnost:
 - i. organiziranjem osposobljavanja i izobrazbe;
 - ii. komunikacijom;

- (g) dokumentira sve ključne postupke sustava upravljanja sigurnošću kako bi osoblje bilo upoznato sa svojim odgovornostima i postupcima izmjene te dokumentacije, pri čemu su ključni procesi sljedeći:
- i. izvješćivanje o sigurnosti i interne istrage;
 - ii. operativna kontrola;
 - iii. komuniciranje o sigurnosti;
 - iv. osposobljavanje u području sigurnosti i promicanje sigurnosti;
 - v. praćenje poštovanja propisa;
 - vi. upravljanje sigurnosnim rizikom;
 - vii. upravljanje promjenama;
 - viii. kanali prema drugim organizacijama;
 - ix. podugovaranje i sklapanje partnerstava;
- (h) uspostavlja neovisnu funkciju za praćenje poštovanja i primjerenog ispunjavanja relevantnih zahtjeva ove Uredbe, uključujući sustav kojim se odgovornom rukovoditelju mogu davati povratne informacije o nalazima kako bi se, ako su potrebne, djelotvorno provele korektivne mjere;
- (i) uspostavlja funkciju kojom se osigurava da se sigurnosni rizici svojstveni nekoj usluzi ili proizvodu koje je isporučio podizvođač procijene i ublaže u okviru operatorova sustava upravljanja sigurnošću.
3. Ako organizacija posjeduje druge certifikate za organizaciju obuhvaćene područjem primjene Uredbe (EU) 2018/1139, sustav upravljanja sigurnošću operatora UAS-a smije se objediniti sa sustavom upravljanja sigurnošću uvjetovanim bilo kojim od tih dodatnih certifikata.

UAS.LUC.040 Priručnik za LUC

1. Nositelj LUC-a nadležnom tijelu dostavlja priručnik za LUC i u njemu izravno ili pomoću upućivanja na odgovarajuće dokumente opisuje svoju organizaciju, odgovarajuće postupke i provedene aktivnosti.
2. Priručnik sadržava izjavu koju je potpisao odgovorni rukovoditelj, a kojom se potvrđuje da će organizacija stalno djelovati u skladu s ovom Uredbom i odobrenim priručnikom za LUC. Ako odgovorni rukovoditelj i glavni direktor organizacije nisu ista osoba, izjavu potpisuje i glavni direktor.
3. Ako neke aktivnosti obavljaju partnerske organizacije ili podizvođači, operator UAS-a u priručniku za LUC propisuje kako se nositelj LUC-a prema njima treba odnositi.
4. Priručnik za LUC mijenja se prema potrebi kako bi opis organizacije nositelja LUC-a bio ažuran, pri čemu se nadležnom tijelu dostavljaju primjerci izmjena.
5. Operator UAS-a svim svojim zaposlenicima, a u skladu s njihovim funkcijama i zaduženjima, dostavlja relevantne dijelove priručnika za LUC.

UAS.LUC.050 Uvjeti odobravanja LUC-a

1. Nadležno tijelo izdaje LUC nakon što se uvjeri da operator UAS-a poštuje poglavlja UAS.LUC.020, UAS.LUC.030 i UAS.LUC.040.
2. U LUC-u se navodi sljedeće:
 - (a) tko je operator UAS-a;
 - (b) povlastice operatora UAS-a;
 - (c) odobrene vrste operacija;
 - (d) područje ili klasa zračnog prostora odobrenog za operacije, ako je primjenjivo;

(e) sva posebna ograničenja ili uvjeti, ako je primjenjivo.

UAS.LUC.060 Povlastice nositelja LUC-a

Kad se uvjeri u dostavljenu dokumentaciju, nadležno tijelo:

1. u LUC-u navodi pod kojim se uvjetima dodjeljuje povlastica operatoru UAS-a; i
2. nositelju LUC-a u okviru uvjeta odobravanja može dodijeliti povlasticu da odobrava vlastite operacije, a da pritom:
 - (a) nije dužan dati izjavu o radu;
 - (b) niti podnijeti zahtjev za odobrenje za rad.

UAS.LUC.070 Promjene sustava upravljanja LUC-om

Jednom kad se LUC izda, za sljedeće je promjene potrebno prethodno odobrenje nadležnog tijela:

1. svaka promjena uvjeta odobravanja koji se odnose na operatora UAS-a;
2. svaka znatna promjena elemenata sustava upravljanja sigurnošću nositelja LUC-a u skladu s poglavljem UAS.LUC.030.

UAS.LUC.075 Prenosivost LUC-a

LUC je iznimno prenosiv samo ako se mijenja vlasništvo nad organizacijom, pod uvjetom da to odobri nadležno tijelo u skladu s poglavljem UAS.LUC.070.

UAS.LUC.080 Trajanje i valjanost LUC-a

1. LUC se izdaje na neodređeno vrijeme. Valjan je:
 - (a) sve dok njegov nositelj poštuje relevantne zahtjeve ove Uredbe i države članice koja ga je izdala; i
 - (b) sve dok se ne preda ili opozove.
2. Ako se LUC opozove ili preda, njegov nositelj bez odgode u digitalnom formatu nadležnom tijelu potvrđuje da je to primio na znanje.

UAS.LUC.090 Pristup

Za potrebe dokazivanja usklađenosti s ovom Uredbom nositelj LUC-a svim osobama koje je nadležno tijelo propisno ovlastilo omogućuje pristup svim objektima, UAS-ovima, dokumentima, evidencijama, podacima, postupcima i drugim materijalima bitnima za njegovu aktivnost obuhvaćenima certifikacijom, odobrenjem za rad ili izjavom o radu, bez obzira na to je li njegova aktivnost ugovorena ili podugovorena s drugom organizacijom.

—

Dodatak 1.

za standardne scenarije obuhvaćene izjavom

POGLAVLJE I.

STS-01 – Operacije pri kojima se održava vizualni kontakt sa zrakoplovom iznad kontroliranog područja tla u naseljenom području

UAS.STS-01.010 Opće odredbe

1. Bespilotni zrakoplov mora se tijekom leta održavati unutar 120 m od najbliže točke na tlu. Udaljenosti se mjere uzimajući u obzir o kakvom je terenu riječ, npr. ravnici, brdu ili planini.
2. Ako se bespilotni zrakoplov umjetnoj tvorevini višoj od 105 m približava na horizontalnu udaljenost manju od 50 m, a subjekt nadležan za tu tvorevinu zatraži da se leti na većoj visini, dopušteno je letjeti najviše 15 m iznad te tvorevine.
3. Najveća visina operativnog volumena ne smije biti veća od 30 m iznad najveće visine dopuštene u skladu s točkama 1. i 2.
4. Tijekom leta bespilotni zrakoplov ne smije prevoziti opasnu robu.

UAS.STS-01.020 Operacije UAS-ova u scenariju STS-01

1. Operacije UAS-ova u scenariju STS-01 moraju ispunjavati sve sljedeće uvjete:
 - (a) izvode se s pomoću bespilotnog zrakoplova s kojim se u svakom trenutku održava vizualni kontakt;
 - (b) izvode se u skladu s operativnim priručnikom iz točke 1. poglavlja UAS.STS-01.030;
 - (c) izvode se iznad kontroliranog područja tla koje obuhvaća:
 - i. za operacije s neprivezanim bespilotnim zrakoplovom:
 - A područje geografije leta;
 - B područje za nepredviđene situacije čije su vanjske granice najmanje 10 m izvan granica područja geografije leta; i
 - C zaštitno područje za ograničavanje rizika na tlu koje obuhvaća udaljenost od vanjskih granica područja za nepredviđene situacije s najmanje sljedećim parametrima:

Najveća visina iznad tla	Najmanja udaljenost koju obuhvaća zaštitno područje za ograničavanje rizika na tlu u slučaju neprivezanih bespilotnih zrakoplova	
	s najvećom dopuštenom masom pri polijetanju do 10 kg	s najvećom dopuštenom masom pri polijetanju većom od 10 kg
30 m	10 m	20 m
60 m	15 m	30 m
90 m	20 m	45 m
120 m	25 m	60 m

- ii. u slučaju operacija s privezanim bespilotnim zrakoplovom polumjer jednak duljini niti plus 5 m sa središtem na točki na kojoj je nit pričvršćena iznad površine zemlje;
- (d) izvode se brzinom u odnosu na tlo manjom od 5 m/s u slučaju neprivezanog bespilotnog zrakoplova;
- (e) izvodi ih udaljeni pilot koji:
 - i. posjeduje potvrdu o teorijskom znanju udaljenog pilota u skladu s Dodatkom A ovom poglavljem za operacije u standardnim scenarijima koju je izdalo nadležno tijelo ili subjekt kojeg je imenovalo nadležno tijelo države članice;

- ii. ima akreditaciju o završenom osposobljavanju za stjecanje praktičnih vještina za STS-01 u skladu s Dodatkom A ovom poglavlju koju je izdao:
 - A subjekt koji je izjavio sukladnost sa zahtjevima iz Dodatka 3. i priznaje ga nadležno tijelo države članice; ili
 - B operator UAS-a koji je nadležnom tijelu države članice registracije izjavio sukladnost sa zahtjevima za STS-01 i uvjetima iz Dodatka 3.; i
 - (f) izvode se bespilotnim zrakoplovom klase C5 koji ispunjava zahtjeve te klase kako je definirano u dijelu 16. Priloga Delegiranoj uredbi (EU) 2019/945, a čiji je sustav za izravnu daljinsku identifikaciju tijekom izvođenja operacije ažuriran i aktivan.
2. Udaljeni pilot stječe potvrdu o teorijskom znanju za operacije u standardnim scenarijima nakon što:
 - (a) na internetu završi tečaj i položi ispit iz teorijskog znanja kako je navedeno u točki 4. podtočki (b) poglavlja UAS. OPEN.020; i
 - (b) položi dodatni ispit iz teorijskog znanja koji je pripremila nadležno tijelo ili subjekt kojeg je imenovalo nadležno tijelo države članice u skladu s Dodatkom A ovom poglavlju.
 3. Ta potvrda vrijedi pet godina. Za produljenje unutar razdoblja valjanosti potrebno je sljedeće:
 - (a) dokazati osposobljenost u skladu s točkom 2.;
 - (b) završiti osposobljavanje za obnovu teorijskog znanja iz područja definiranih u točki 2. koje pruža nadležno tijelo ili subjekt kojeg je imenovalo nadležno tijelo.
 4. Kako bi se produljila valjanost potvrde nakon isteka, udaljeni pilot mora ispuniti zahtjeve iz točke 2.

UAS.STS-01.030 Odgovornosti operatora UAS-a

Osim odgovornosti definiranih u poglavlju UAS.SPEC.050 operator UAS-a:

1. izrađuje operativni priručnik koji uključuje elemente iz Dodatka 5.;
2. definira operativni volumen i zaštitno područje za ograničavanje rizika na tlu za planirane operacije, uključujući kontrolirano područje tla koje obuhvaća projekcije volumena i zaštitnog područja na površinu Zemlje;
3. osigurava primjerenost postupaka za nepredviđene i hitne situacije na bilo koji od sljedećih načina:
 - (a) posebnim testnim letovima;
 - (b) simulacijama, pod uvjetom da je reprezentativnost sredstava za simulacije primjerena za predviđenu namjenu;
4. izrađuje djelotvoran plan za odgovor na hitne situacije primjeren za operaciju koji uključuje barem:
 - (a) plan za ograničavanje svih učinaka pogoršanja hitne situacije;
 - (b) uvjete pod kojima se obavještavaju relevantna tijela i organizacije;
 - (c) kriterije za utvrđivanje hitne situacije;
 - (d) jasno razgraničenje dužnosti udaljenog pilota i drugog osoblja koje obavlja zadatke ključne za operaciju UAS-a;
5. osigurava da je razina učinkovitosti svake vanjske usluge potrebne za sigurnost leta prikladna za predviđenu operaciju;
6. definira raspodjelu uloga i odgovornosti između operatora i pružatelja vanjskih usluga, ako je primjenjivo;
7. učitava ažurirane informacije u geoinformacijski sustav, ako je ta funkcija ugrađena na UAS, kad je to potrebno u zemljopisnom području za UAS-ove za planiranu lokaciju operacije;
8. osigurava da je prije početka operacije kontrolirano područje tla uspostavljeno, djelotvorno i u skladu s uvjetom minimalne udaljenosti iz poglavlja UAS.STS-01.020 točke 1. podtočke (c) podtočke i. podtočke C i da je prema potrebi provedena koordinacija s odgovarajućim tijelima;
9. osigurava da su prije početka operacije sve osobe koje su prisutne u kontroliranom području tla:
 - (a) upoznate s rizicima operacije;

- (b) informirane o mjerama predostrožnosti i sigurnosnim mjerama koje je odredio operator UAS-a za njihovu zaštitu ili osposobljene u tom području; i
 - (c) izričito pristale sudjelovati u operaciji;
10. osigurava:
- (a) da za UAS postoji odgovarajuća EU izjava o sukladnosti, uključujući upućivanje na klasu C5 ili upućivanje na klasu C3 i komplet pribora; i
 - (b) da bespilotni zrakoplov ili komplet pribora nosi identifikacijsku oznaku klase C5.

UAS.STS-01.040 Odgovornosti udaljenog pilota

Osim odgovornosti definiranih u poglavlju UAS.SPEC.060 udaljeni pilot:

1. prije nego što započne s operacijom UAS-a, provjerava jesu li sredstva za prekid leta bespilotnog zrakoplova operativna i je li izravna daljinska identifikacija aktivna i ažurirana;
2. tijekom leta:
 - (a) mora održavati vizualni kontakt s bespilotnim zrakoplovom te detaljno promatrati zračni prostor oko njega kako ne bi došlo do sudara sa zrakoplovom s posadom. Udaljeni pilot prekida let ako operacija postane riskantna za druge zrakoplove, ljude, životinje, okoliš ili imovinu;
 - (b) za potrebe podtočke (a) može imati pomoć promatrača bespilotnog zrakoplova. U toj situaciji udaljeni pilot i promatrač bespilotnog zrakoplova moraju komunicirati jasno i djelotvorno;
 - (c) mora znati kako zadržati kontrolu nad bespilotnim zrakoplovom, osim ako je izgubio vezu za upravljanje i kontrolu (C2);
 - (d) u danom trenutku upravlja samo jednim bespilotnim zrakoplovom;
 - (e) ne smije upravljati bespilotnim zrakoplovom iz vozila u pokretu;
 - (f) ne smije predati kontrolu nad bespilotnim zrakoplovom drugoj upravljačkoj jedinici;
 - (g) provodi postupke za nepredviđene situacije koje operator UAS-a definira za neuobičajene situacije, među ostalim kad primijeti da bi bespilotni zrakoplov mogao izići izvan granica geografije leta; i
 - (h) provodi postupke za hitne situacije koje operator UAS-a definira za situacije u slučaju opasnosti, među ostalim pokreće sredstva za prekid leta kad primijeti da bi bespilotni zrakoplov mogao izići izvan granica operativnog volumena.

DODATAK A: ISPIT IZ TEORIJSKOG ZNANJA I ISPIT PRAKTIČNE OSPOSOBLJENOSTI ZA STS-01 ZA UDALJENE PILOTE

1. Ispit iz teorijskog znanja

- (a) Ispitom iz točke 2. podtočke (b) poglavlja UAS.STS-01.020 ocjenjuje se znanje udaljenog pilota o tehničkim i operativnim mogućnostima ublažavanja rizika, a sastoji se od najmanje 40 pitanja s višestrukim izborom primjereno raspoređenih na sljedeća područja:
 - i. reguliranje zračnog prometa;
 - ii. ljudska ograničenja;
 - iii. radni postupci;
 - iv. tehničke i operativne mogućnosti ublažavanja rizika na tlu;
 - v. opće znanje o UAS-ovima;
 - vi. meteorologija;
 - vii. letne performanse bespilotnog zrakoplova; i
 - viii. tehničke i operativne mogućnosti ublažavanja rizika u zraku.
- (b) Ako udaljeni pilot učenik već ima potvrdu o osposobljenosti udaljenog pilota iz točke 2. poglavlja UAS.OPEN.030, ispit se sastoji od najmanje 30 pitanja s višestrukim izborom primjereno raspoređenih na područja iz točke 1. podtočke (a) podtočaka od i. do v.
- (c) Za uspješno polaganje ispita iz teorijskog znanja udaljeni pilot mora ostvariti najmanje 75 % ukupne ocjene.

2. Osposobljavanje za stjecanje praktičnih vještina i ocjenjivanje

Osposobljavanje za stjecanje praktičnih vještina i njihovo ocjenjivanje za operacije u bilo kojem standardnom scenariju moraju obuhvaćati najmanje predmete i područja iz tablice 1.

Tablica 1.:

Predmeti i područja koji se moraju obuhvatiti u osposobljavanju za stjecanje praktičnih vještina i ocjenjivanju

Predmet	Obuhvaćena područja
(a) Preduzletne radnje	<ul style="list-style-type: none"> i. Planiranje operacija, parametri zračnog prostora i procjena rizika lokacije. Moraju se uključiti sljedeće radnje: <ul style="list-style-type: none"> A utvrditi ciljeve planirane operacije; B pobrinuti se za to da su definirani operativni volumen i relevantna zaštitna područja (npr. zaštitno područje za ograničavanje rizika na tlu) primjereni za planiranu operaciju; C uočiti prepreke u operativnom volumenu koje bi mogle omesti planiranu operaciju; D utvrditi mogu li topografija ili prepreke u operativnom volumenu utjecati na brzinu i/ili smjer vjetra; E odabrati relevantne podatke među informacijama o zračnom prostoru (među ostalim o zemljopisnim područjima za UAS-ove) koji bi mogli utjecati na planiranu operaciju; F pobrinuti se za to da je UAS primjeren za planiranu operaciju; G pobrinuti se za to da je odabrani korisni teret kompatibilan s UAS-om koji se koristi za operaciju; H provesti potrebne mjere za poštovanje ograničenja i uvjeta koji se odnose na operativni volumen i zaštitno područje za ograničavanje rizika na tlu za planiranu operaciju u skladu s postupcima za odgovarajući scenarij iz operativnog priručnika; I provesti potrebne postupke za operaciju u kontroliranom zračnom prostoru, uključujući protokol za komunikaciju s ATC-om i dobivanje odobrenja i uputa, ako je potrebno; J potvrditi da su na licu mjesta svi dokumenti potrebni za planiranu operaciju; K obavijestiti sve sudionike o planiranoj operaciji. ii. Pretpoletni pregled i prilagodba postavki UAS-a (uključujući letne načine rada i opasnosti koje se odnose na izvor energije). Moraju se uključiti sljedeće radnje: <ul style="list-style-type: none"> A procijeniti opće stanje UAS-a; B pobrinuti se za to da su svi uklonjivi dijelovi UAS-a pravilno osigurani; C pobrinuti se za kompatibilnost konfiguracija softvera za UAS; D kalibrirati instrumente u UAS-u; E utvrditi sve manjkavosti koje mogu ugroziti planiranu operaciju; F pobrinuti se za to da je razina energije baterije dovoljna za planiranu operaciju; G pobrinuti se da to da su sustav za prekid leta UAS-a i sustav za njegovu aktivaciju funkcionalni; H provjeriti ispravno funkcioniranje veze za upravljanje i kontrolu; I aktivirati geoinformacijsku funkciju i učitati informacije na nju (ako je dostupna); i J postaviti sustave za ograničavanje visine i brzine (ako postoje). iii. Poznavanje osnovnih radnji koje se trebaju poduzeti u hitnoj situaciji, uključujući probleme s UAS-om, ili ako tijekom leta dođe do opasnosti od sudara u zraku.

Predmet	Obuhvaćena područja
(b) Postupci tijekom leta	<ul style="list-style-type: none"> i. Djelotvorno promatranje situacije i održavanje vizualnog kontakta s bespilotnim zrakoplovom u svakom trenutku koje uključuje: stalno praćenje zbivanja u okolini lokacije s obzirom na operativni volumen i druge korisnike zračnog prostora, prepreke, teren i osobe koje nisu uključene. ii. Obavljanje preciznih i kontroliranih manevara pri letu na različitim visinama i udaljenostima reprezentativnih za odgovarajući STS (uključujući let s ručnim upravljanjem / bez pomoći GNSS-a ili jednakovrijednim načinom rada, ako je ugrađeno). Potrebno je izvesti barem sljedeće maneuvre: <ul style="list-style-type: none"> A lebdjenje na mjestu (samo za rotokoptere); B prijelaz iz lebdjenja u let unaprijed (samo za rotokoptere); C uspinjanje i snižavanje iz horizontalnog leta; D okrete u horizontalnom letu; E kontrolu brzine u horizontalnom letu; F radnje nakon kvara motora/pogonskog sustava; i G manevar izbjegavanja sudara. iii. Praćenje statusa UAS-a u stvarnom vremenu i ograničenja u pogledu izdržljivosti. Let u neobičajenim uvjetima: <ul style="list-style-type: none"> A održati kontrolu pri djelomičnom ili potpunom gubitku snage pogonskog sustava bespilotnog zrakoplova i pritom zajamčiti sigurnost trećih strana na tlu; B upravljati putanjom bespilotnog zrakoplova u neuobičajenim situacijama; C držati pod kontrolom situaciju u kojoj je oštećena oprema za određivanje položaja bespilotnog zrakoplova; D upravljati situacijom upada osobe koja nije uključena u operativni volumen ili kontrolirano područje tla i poduzeti odgovarajuće mjere za održavanje sigurnosti; E reagirati i poduzeti odgovarajuće korektivne mjere za situacije u kojima će bespilotni zrakoplov vjerojatno izići izvan granica geografije leta (postupci za nepredviđene situacije) i izvan operativnog volumena (postupci za hitne situacije) kako je definirano pri pripremi leta; F upravljati situacijom u kojoj zrakoplov prilazi operativnom volumenu; i G pokazati metodu povratka nakon namjernog (simuliranog) gubitka veze za upravljanje i kontrolu.
(c) Radnje poslije leta	<ul style="list-style-type: none"> i. Gašenje i osiguravanje UAS-a. ii. Pregled poslije leta i bilježenje svih relevantnih podataka koji se odnose na opće stanje UAS-a (sustavi, sastavni dijelovi i izvori energije) i umor posade. iii. Izvještavanje o operaciji. iv. Utvrđivanje situacija u kojima je bilo potrebno izvješće o događaju i ispunjavanje traženog izvješća o događaju.

POGLAVLJE II.

STS-02 – Operacije pri kojima se ne održava vizualni kontakt sa zrakoplovom uz pomoć promatrača zračnog prostora iznad kontroliranog područja tla u slabo naseljenom području

UAS.STS-02.010 Opće odredbe

1. Bespilotni zrakoplov mora se tijekom leta održavati unutar 120 m od najbliže točke na tlu. Udaljenosti se mjere uzimajući u obzir o kakvom je terenu riječ, npr. ravnici, brdu ili planini.
2. Ako se bespilotni zrakoplov umjetnoj tvorevini višoj od 105 m približava na horizontalnu udaljenost manju od 50 m, a subjekt nadležan za tu tvorevinu zatraži da se leti na većoj visini, dopušteno je letjeti najviše 15 m iznad te tvorevine.

3. Najveća visina operativnog volumena ne smije biti veća od 30 m iznad najveće visine dopuštene u skladu s točkama 1. i 2.
4. Tijekom leta bespilotni zrakoplov ne smije prevoziti opasnu robu.

UAS.STS-02.020 Operacije UAS-ova u scenariju STS-02

Operacije UAS-ova u scenariju STS-02:

1. izvode se u skladu s operativnim priručnikom iz točke 1. poglavlja UAS.STS-02.030;
2. izvode se iznad kontroliranog područja tla koje se u cijelosti nalazi u rijetko naseljenom području, uključujući:
 - (a) područje geografije leta;
 - (b) područje za nepredviđene situacije čije su vanjske granice najmanje 10 m izvan granica područja geografije leta;
 - (c) zaštitno područje za ograničavanje rizika na tlu koje obuhvaća udaljenost barem jednaku udaljenosti koju će najvjerojatnije prijeći bespilotni zrakoplov nakon aktivacije sredstva za prekid leta koje je odredio proizvođač UAS-a u svojim uputama, uzimajući u obzir operativne uvjete unutar ograničenja koja je odredio proizvođač UAS-a;
3. izvode se u području u kojem je minimalna vidljivost u letu veća od 5 km;
4. izvode se tako da je bespilotni zrakoplov u vidokrugu udaljenog pilota tijekom pokretanja i povratka bespilotnog zrakoplova, osim ako je povratak posljedica hitnog prekida leta;
5. ako promatrač zračnog prostora ne sudjeluje u operaciji, izvode se tako da bespilotni zrakoplov leti unutar 1 km od udaljenog pilota i prati prethodno programiranu rutu dok udaljeni pilot s njim ne održava vizualni kontakt;
6. ako u operaciji sudjeluje jedan ili više promatrača zračnog prostora, mora ispunjavati sve sljedeće uvjete:
 - (a) promatrač zračnog prostora nalazi se na mjestu s kojeg može na odgovarajući način promatrati operativni volumen i okolni zračni prostor uz minimalnu vidljivost u letu navedenu u točki 3.;
 - (b) bespilotnim zrakoplovom upravlja se unutar 2 km od udaljenog pilota;
 - (c) bespilotnim zrakoplovom upravlja se unutar 1 km od promatrača zračnog prostora koji mu je najbliži;
 - (d) udaljenost između bilo kojeg promatrača zračnog prostora i udaljenog pilota nije veća od 1 km;
 - (e) na raspolaganju su pouzdana i djelotvorna komunikacijska sredstva za komunikaciju udaljenog pilota i promatrača zračnog prostora;
7. izvodi ih udaljeni pilot koji:
 - (a) posjeduje potvrdu o teorijskom znanju udaljenog pilota za operacije u standardnim scenarijima koju je izdalo nadležno tijelo ili subjekt kojeg je imenovalo nadležno tijelo države članice;
 - (b) ima akreditaciju o završenom osposobljavanju za stjecanje praktičnih vještina za STS-02 u skladu s Dodatkom A ovom poglavlju koju je izdao:
 - A subjekt koji je izjavio sukladnost sa zahtjevima iz Dodatka 3 i priznaje ga nadležno tijelo države članice; ili
 - B operator UAS-a koji je nadležnom tijelu države članice registracije izjavio sukladnost sa zahtjevima za STS-02 i uvjetima iz Dodatka 3.;
8. izvode se s pomoću bespilotnog zrakoplova koji ispunjava sve sljedeće uvjete:
 - (a) nosi oznaku klase C6 i ispunjava zahtjeve te klase kako je definirano u dijelu 17. Priloga Delegiranoj uredbi (EU) 2019/945;
 - (b) njime se upravlja putem aktivnog sustava kako bi se spriječilo da prekrši geografiju leta;
 - (c) sustav za izravnu daljinsku identifikaciju tijekom izvođenja operacije ažuriran je i aktivan.

9. Udaljeni pilot stječe potvrdu o teorijskom znanju za operacije u standardnim scenarijima nakon što:
 - (a) na internetu završi tečaj i položi ispit iz teorijskog znanja kako je navedeno u točki 4. podtočki (b) poglavlja UAS.OPEN.020; i
 - (b) položi dodatni ispit iz teorijskog znanja koji je pripremljeno nadležno tijelo ili subjekt kojeg je imenovalo nadležno tijelo države članice u skladu s Dodatkom A ovom poglavlju.
10. Ta potvrda vrijedi pet godina. Za produljenje unutar razdoblja valjanosti potrebno je sljedeće:
 - (a) dokazati osposobljenost u skladu s točkom 9.;
 - (b) završiti osposobljavanje za obnovu teorijskog znanja iz područja definiranih u točki 9. koje pruža nadležno tijelo ili subjekt kojeg je imenovalo nadležno tijelo;
11. Kako bi se produljila valjanost potvrde nakon isteka, udaljeni pilot mora ispuniti zahtjeve iz točke 9.

UAS.STS-02.030 Odgovornosti operatora UAS-a

Osim odgovornosti definiranih u poglavlju UAS.SPEC.050 operator UAS-a:

1. izrađuje operativni priručnik koji uključuje elemente iz Dodatka 5.;
2. definira operativni volumen i zaštitno područje za ograničavanje rizika na tlu za planirane operacije, uključujući kontrolirano područje tla koje obuhvaća projekcije volumena i zaštitnog područja na površinu Zemlje;
3. osigurava primjerenost postupaka za nepredviđene i hitne situacije na bilo koji od sljedećih načina:
 - (a) posebnim testnim letovima;
 - (b) simulacijama, pod uvjetom da je reprezentativnost sredstava za simulacije primjerena za predviđenu namjenu;
4. izrađuje djelotvoran plan za odgovor na hitne situacije primjeren za operaciju koji uključuje barem:
 - (a) plan za ograničavanje učinaka pogoršanja hitne situacije;
 - (b) uvjete pod kojima se obavještavaju relevantna tijela i organizacije;
 - (c) kriterije za utvrđivanje hitne situacije;
 - (d) jasno razgraničenje dužnosti udaljenog pilota i drugog osoblja koje obavlja zadatke ključne za operaciju UAS-a;
5. osigurava da je razina učinkovitosti svake vanjske usluge potrebne za sigurnost leta prikladna za predviđenu operaciju;
6. definira raspodjelu uloga i odgovornosti između operatora i pružatelja vanjskih usluga, ako je primjenjivo;
7. učitava ažurirane informacije u geoinformacijski sustav, ako je ta funkcija ugrađena na UAS, kad je to potrebno u zemljopisnom području za UAS-ove za planiranu lokaciju operacije;
8. osigurava da su prije početka operacije poduzete sve odgovarajuće mjere za smanjenje rizika od upada neuključenih osoba na kontrolirano područje tla u skladu s uvjetom minimalne udaljenosti iz točke 2. poglavlja UAS.STS-02.020 i da je prema potrebi provedena koordinacija s odgovarajućim tijelima;
9. osigurava da su prije početka operacije sve osobe koje su prisutne na kontroliranom području tla:
 - (a) upoznate s rizicima operacije;
 - (b) informirane o mjerama predostrožnosti i sigurnosnim mjerama koje je odredio operator UAS-a za njihovu zaštitu ili, ako je primjenjivo, osposobljene u tom području; i
 - (c) izričito pristale sudjelovati u operaciji;
10. prije početka operacije, ako su uključeni promatrači zračnog prostora:
 - (a) osigurava pravilan raspored i broj promatrača zračnog prostora uz planiranu putanju leta;
 - (b) utvrđuje:
 - i. da su vidljivost i planirana udaljenost promatrača zračnog prostora unutar prihvatljivih granica kako je definirano u operativnom priručniku;
 - ii. da nema potencijalnih prepreka na terenu za svakog promatrača zračnog prostora;
 - iii. da nema razmaka između zona koje pokrivaju promatrači zračnog prostora;

- iv. da je komunikacija sa svakim promatračem zračnog prostora uspostavljena i djelotvorna;
 - v. da su sredstva s pomoću kojih promatrači zračnog prostora određuju položaj bespilotnog zrakoplova funkcionalna i djelotvorna, ako se upotrebljavaju;
- (c) osigurava da su promatrači zračnog prostora obaviješteni o planiranoj putanji bespilotnog zrakoplova i s njom povezanim vremenskim odrednicama;
11. osigurava:
- (a) da za UAS postoji odgovarajuća EU izjava o sukladnosti, uključujući upućivanje na klasu C6;
 - (b) da bespilotni zrakoplov nosi identifikacijsku oznaku klase C6.

UAS.STS-02.040 Odgovornosti udaljenog pilota

Osim odgovornosti definiranih u poglavlju UAS.SPEC.060 udaljeni pilot:

1. prije početka operacije UAS-a:
 - (a) programira volumen leta bespilotnog zrakoplova kako bi ga zadržao unutar geografije leta;
 - (b) provjerava jesu li sredstva za prekid leta i funkcija operativnog volumena koja se može programirati na bespilotnom zrakoplovu funkcionalni; i provjerava je li sustav izravne daljinske identifikacije aktivan i ažuriran;
2. tijekom leta:
 - (a) osim ako su uključeni promatrači zračnog prostora, mora detaljno promatrati zračni prostor oko bespilotnog zrakoplova kako ne bi došlo do sudara sa zrakoplovom s posadom. Udaljeni pilot prekida let ako operacija postane riskantna za druge zrakoplove, ljude, životinje, okoliš ili imovinu;
 - (b) mora znati kako zadržati kontrolu nad bespilotnim zrakoplovom, osim ako je izgubio vezu za upravljanje i kontrolu (C2);
 - (c) u danom trenutku upravlja samo jednim bespilotnim zrakoplovom;
 - (d) ne smije upravljati bespilotnim zrakoplovom iz vozila u pokretu;
 - (e) ne smije predati kontrolu nad bespilotnim zrakoplovom drugoj upravljačkoj jedinici;
 - (f) pravodobno obavješćuje promatrače zračnog prostora, ako su uključeni, o svim skretanjima bespilotnog zrakoplova s planirane putanje i odstupanjima od s njom povezanih vremenskih odrednica;
 - (g) provodi postupke za nepredviđene situacije koje operator UAS-a definira za neuobičajene situacije, među ostalim kad primijeti da bi bespilotni zrakoplov mogao izići izvan granica geografije leta;
 - (h) provodi postupke za hitne situacije koje operator UAS-a definira za situacije u slučaju opasnosti, među ostalim pokreće sredstva za prekid leta kad primijeti da bi bespilotni zrakoplov mogao izići izvan granica operativnog volumena.

UAS.STS-02.050 Odgovornosti promatrača zračnog prostora

Promatrač zračnog prostora:

1. mora detaljno promatrati zračni prostor oko bespilotnog zrakoplova kako bi utvrdio rizik od sudara sa zrakoplovom s posadom;
2. stalno je svjestan položaja bespilotnog zrakoplova izravnim promatranjem zračnog prostora ili s pomoću elektroničkih sredstava;
3. upozorava udaljenog pilota kad otkrije opasnost i pomaže mu u izbjegavanju ili smanjenju mogućih negativnih učinaka.

DODATAK A: ISPIT IZ TEORIJSKOG ZNANJA I ISPIT PRAKTIČNE OSPOSOBLJENOSTI ZA STS-02 ZA UDALJENE PILOTE

1. Ispit iz teorijskog znanja

Ispit se definira u skladu s točkom 1. Dodatka A poglavlju I.

2. Osposobljavanje za stjecanje praktičnih vještina i ocjenjivanje

Osim područja definiranih u točki A.2 Dodatka A poglavlju I. obuhvaćena su i sljedeća područja:

Tablica 1 :

Dodatni predmeti i područja koji se moraju obuhvatiti u osposobljavanju za stjecanje praktičnih vještina i ocjenjivanju za STS-02

Predmet	Obuhvaćena područja
(a) Operacije pri kojima se ne održava vizualni kontakt sa zrakoplovom prema scenariju STS-02	<ul style="list-style-type: none">i. Preduzetne radnje – planiranje operacija, parametri zračnog prostora i procjena rizika lokacije. Moraju se uključiti sljedeće radnje:<ul style="list-style-type: none">(A) promatranje zračnog prostora;(B) operacije s promatračima zračnog prostora: odgovarajući raspored promatrača zračnog prostora i sustav za izbjegavanje preklapanja koji uključuje frazeologiju, koordinaciju i komunikacijska sredstva;ii. Postupci tijekom leta, definirani u točki 2. podtočki (b) podtočki ii. Dodatka A poglavlju I. izvode se i u operacijama pri kojima se održava vizualni kontakt sa zrakoplovom i u operacijama pri kojima se ne održava.

Dodatak 2.:

Izjava o radu**Izjava o radu**

Zaštita podataka: Osobne podatke navedene u ovoj izjavi obrađuje nadležno tijelo u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka). Obradit će se za potrebe provedbe, upravljanja i praćenja aktivnosti nadzora u skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2019/947.

Ako vam trebaju dodatne informacije o obradi vaših osobnih podataka ili želite iskoristiti svoja prava (npr. pravo na pristup ili ispravak netočnih ili nepotpunih podataka) obratite se kontaktnoj točki nadležnog tijela.

Podnositelj ima pravo u svakom trenutku podnijeti pritužbu u vezi s obradom osobnih podataka nacionalnom nadzornom tijelu za zaštitu podataka.

Registracijski broj operatora UAS-a	
-------------------------------------	--

Ime operatora UAS-a	
---------------------	--

Proizvođač UAS-a	
------------------	--

Model UAS-a	
-------------	--

Serijski broj UAS-a	
---------------------	--

Izjavljujem sljedeće:

- ispunjavam sve primjenjive odredbe Provedbene uredbe (EU) 2019/947 i zahtjeve za STS.x, i
- ako se to zahtijeva pravom Unije ili nacionalnim pravom, svaki let obuhvaćen izjavom bit će pokriven policom osiguranja.

Datum		Potpis ili druga ovjera	
-------	--	-------------------------	--

*Dodatak 3.:***Dodatni zahtjevi za subjekte koje je priznalo nadležno tijelo i operatore UAS-a koji izvode osposobljavanje za stjecanje praktičnih vještina i ocjenjivanje udaljenih pilota za operacije obuhvaćene STS-ima**

Subjekt koji želi da ga nadležno tijelo prizna za izvođenje osposobljavanja za stjecanje praktičnih vještina i ocjenjivanje udaljenih pilota za STS mora izjaviti nadležnom tijelu sukladnost sa sljedećim zahtjevima putem obrasca izjave iz Dodatka 6.

Operator UAS-a koji namjerava izvoditi osposobljavanje za stjecanje praktičnih vještina i ocjenjivanje udaljenih pilota za STS, osim podnošenja izjave o radu za taj STS, mora izjaviti nadležnom tijelu sukladnost sa sljedećim zahtjevima putem obrasca izjave iz Dodatka 4.

Ako nadležno tijelo ili operator UAS-a namjerava izvoditi osposobljavanje za stjecanje praktičnih vještina i ocjenjivanje udaljenih pilota za STS u državi članici koja nije država članica registracije, nadležnom tijelu države članice u kojoj se izvodi osposobljavanje dostavlja se kopija obrasca izjave iz Dodatka 4.

Ako subjekt kojeg je priznalo nadležno tijelo namjerava izvoditi osposobljavanje za stjecanje praktičnih vještina i ocjenjivanje udaljenih pilota za STS u državi članici koja nije država članica registracije, nadležnom tijelu države članice u kojoj se izvodi osposobljavanje dostavlja se dokaz o priznavanju.

1. Subjekt kojeg je priznalo nadležno tijelo ili operator UAS-a osigurava jasno razgraničenje aktivnosti osposobljavanja i svih drugih operativnih aktivnosti kako bi zajamčio neovisnost evaluacije.
2. Subjekt kojeg je priznalo nadležno tijelo ili operator UAS-a mora moći na odgovarajući način obavljati tehničke i administrativne aktivnosti povezane s cijelim procesom zadatka, uključujući primjereno osoblje i upotrebu objekata i opreme koji odgovaraju zadatku.
3. Subjekt kojeg je priznalo nadležno tijelo ili operator UAS-a mora imati odgovornog rukovoditelja koji je nadležan za osiguravanje da se sve zadaće izvode u skladu s informacijama i postupcima utvrđenima u točki 8.
4. Osoblje odgovorno za zadaće osposobljavanja za stjecanje praktičnih vještina i ocjenjivanja mora:
 - (a) biti osposobljeno za izvođenje tih zadaća;
 - (b) biti nepristrano i ne sudjelovati u ocjenjivanjima ako smatraju da ne bi mogli biti objektivni;
 - (c) imati dobro teorijsko znanje i iskustvo u osposobljavanju za stjecanje praktičnih vještina te zadovoljavajuće znanje o zahtjevima za zadaće ocjenjivanja praktične osposobljenosti koje izvode te odgovarajuće iskustvo u tim procesima;
 - (d) moći upravljati izjavama, evidencijama i izvješćima kojima se dokazuje da su provedena relevantna ocjenjivanja praktične osposobljenosti i donositi zaključke o tim ocjenjivanjima; i
 - (e) zadržati informacije koje je dostavio operator ili udaljeni pilot za sebe, osim ako ih zatraži nadležno tijelo.
5. Osposobljavanje i ocjenjivanje moraju obuhvaćati praktične vještine potrebne za STS za koji se daje izjava, a koje su uključene u Dodatak A odgovarajućem poglavlju.
6. Lokacije za osposobljavanje za stjecanje praktičnih vještina i ocjenjivanje bit će u okruženjima koja odražavaju uvjete STS-a.
7. Ocjenjivanje praktične osposobljenosti sastoji se od kontinuirane evaluacije udaljenog pilota učenika.
8. Subjekt kojeg je priznalo nadležno tijelo ili operator UAS-a sastavlja izvješće o ocjenjivanju nakon dovršetka ocjenjivanja praktične osposobljenosti koje mora:
 - (a) uključivati barem:
 - i. identifikacijske podatke udaljenog pilota učenika;

- ii. identitet osobe odgovorne za ocjenjivanje praktične osposobljenosti;
 - iii. identifikaciju STS-a za koji je obavljeno ocjenjivanje praktične osposobljenosti;
 - iv. ocjenu uspješnosti svake radnje koju je izveo udaljeni pilot učenik;
 - v. ukupnu ocjenu praktične osposobljenosti udaljenog pilota učenika; i
 - vi. povratne informacije o ocjenjivanju praktične osposobljenosti sa smjernicama o područjima za poboljšanje ako postoje;
- (b) na odgovarajući način potpisati i datirati osoba odgovorna za ocjenjivanje praktične osposobljenosti nakon dovršetka; i
- (c) biti zabilježeno i na zahtjev stavljeno na raspolaganje za pregled nadležnom tijelu.
9. Akreditaciju o završenom osposobljavanju za stjecanje praktičnih vještina za STS udaljenom pilotu učeniku dostavlja subjekt kojeg je priznalo nadležno tijelo ili operator UAS-a ako se u izvješću o ocjenjivanju zaključi da je udaljeni pilot učenik postigao zadovoljavajuću razinu praktičnih vještina.
10. O izdavanju akreditacije o završenom osposobljavanju iz točke 9. obavješćuje se nadležno tijelo države članice u kojoj se izvode osposobljavanje za stjecanje praktičnih vještina i ocjenjivanje, a u toj se obavijesti obavezno navode identifikacijski podaci udaljenog pilota učenika, obuhvaćeni STS, datum izdavanja i identifikacijski podaci subjekta kojeg je priznalo nadležno tijelo države članice ili operatora UAS-a koji izdaje akreditaciju.
11. Subjekt kojeg je priznalo nadležno tijelo ili operator UAS-a u operativni priručnik izrađen u skladu s Dodatkom 5. uvrštava poseban odjeljak o elementima osposobljavanja u kojem se navodi sljedeće:
- (a) imenovano osoblje koje izvodi osposobljavanje za stjecanje praktičnih vještina i ocjenjivanje uključujući:
 - i. opise odgovarajućih kompetencija osoblja;
 - ii. zadaće i odgovornosti osoblja; i
 - iii. dijagram organizacije s prikazom povezanih lanaca odgovornosti;
 - (b) postupci i procesi koji se upotrebljavaju za osposobljavanje za stjecanje praktičnih vještina i ocjenjivanje, uključujući plan i program osposobljavanja koji obuhvaća praktične vještine potrebne za STS za koji se daje izjava, a koje su definirane u Dodatku A odgovarajućem poglavlju;
 - (c) opis UAS-a i sve druge opreme, alata i okruženja koji se upotrebljavaju za osposobljavanje za stjecanje praktičnih vještina i ocjenjivanje; i
 - (d) predložak izvješća o ocjenjivanju.
-

Dodatak 4.:

Izjava operatora UAS-a koji namjeravaju izvoditi osposobljavanje za stjecanje praktičnih vještina i ocjenjivanje udaljenih pilota u scenariju STS-x

		STS-x
Izjava operatora UAS-a koji namjeravaju izvoditi osposobljavanje za stjecanje praktičnih vještina i ocjenjivanje udaljenih pilota		
<p>Zaštita podataka: Osobne podatke navedene u ovoj izjavi obrađuje nadležno tijelo u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka). Obradit će se za potrebe provedbe, upravljanja i praćenja aktivnosti nadzora u skladu s Uredbom Komisije (EU) 2019/947.</p> <p>Ako vam trebaju dodatne informacije o obradi vaših osobnih podataka ili želite iskoristiti svoja prava (npr. pravo na pristup ili ispravak netočnih ili nepotpunih podataka) obratite se kontaktnoj točki nadležnog tijela.</p> <p>Podnositelj ima pravo u svakom trenutku podnijeti pritužbu u vezi s obradom osobnih podataka nacionalnom nadzornom tijelu za zaštitu podataka.</p>		
Registracijski broj operatora UAS-a		
Ime operatora UAS-a		
<p>Izjavljujem sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> — podnio sam izjavu o radu za STS-x, — ispunjavam zahtjeve iz Dodatka 3. Prilogu Provedbenoj uredbi (EU) 2019/947, i — pri operaciji UAS-a u kontekstu aktivnosti osposobljavanja za STS.x ispunjavam sve primjenjive odredbe Provedbene uredbe (EU) 2019/947, uključujući zahtjeve za operacije u scenariju STS.x. 		
Datum		Potpis ili druga ovjera

*Dodatak 5.:***Operativni priručnik za standardni scenarij**

Operativni priručnik za STS definiran u Dodatku 1. mora sadržavati barem sljedeće:

1. očitovanje da je priručnik u skladu s relevantnim zahtjevima iz ove Uredbe i s izjavom te upute kojih se osoblje uključeno u letačke operacije mora pridržavati;
2. potpis odobrenja odgovornog rukovoditelja ili operatora UAS-a ako je riječ o fizičkoj osobi;
3. cjelokupan opis organizacije operatora UAS-a;
4. opis koncepta operacije koji uključuje barem:
 - (a) prirodu i opis aktivnosti u okviru operacija UAS-a te utvrđene povezane rizike;
 - (b) operativno okruženje i zemljopisno područje za planirane operacije, uključujući:
 - i. karakteristike područja nad kojim će se letjeti u smislu gustoće naseljenosti, topografije, prepreka, itd.;
 - ii. karakteristike zračnog prostora koji će se koristiti;
 - iii. okolišne uvjete koji obuhvaćaju barem vremenske uvjete i elektromagnetsko okruženje;
 - iv. definiciju operativnog volumena i zaštitnih područja za ograničavanje rizika na tlu i u zraku;
 - (c) tehnička sredstva koja se upotrebljavaju te njihove glavne karakteristike, performanse i ograničenja, uključujući UAS, vanjske sustave koji podupiru rad UAS-a, objekte itd.;
 - (d) potrebno osoblje za izvođenje operacija, uključujući sastav tima, njihove uloge i odgovornosti, kriterije odabira, zahtjeve za početno osposobljavanje i nedavno iskustvo i/ili periodično osposobljavanje;
5. upute za održavanje UAS-a u sigurnom stanju koje obuhvaćaju upute i zahtjeve proizvođača UAS-a za održavanje, ako je primjenjivo;
6. operativne postupke, koji se temelje na uputama proizvođača UAS-a i uključuju:
 - (a) uzimanje u obzir sljedećeg kako bi se ljudske pogreške svele na najmanju moguću mjeru:
 - i. jasne raspodjele i dodjele zadaća; i
 - ii. internog kontrolnog popisa kojim se provjerava obavlja li osoblje zadaće koje su im dodijeljene na odgovarajući način;
 - (b) uzimanje u obzir mogućih pogoršanja vanjskih sustava koji podupiru operaciju UAS-a;
 - (c) uobičajene postupke koji uključuju barem:
 - i. prepoletne pripreme i kontrolne popise koji obuhvaćaju:
 - A procjenu operativnog volumena i povezanih zaštitnih područja (za ograničavanje rizika na tlu i rizika u zraku ako je primjenjivo), uključujući teren i potencijalne prepreke koje bi mogle smanjiti mogućnost da se održava vizualni kontakt s bespilotnim zrakoplovom ili promatra zračni prostor, moguće prelijetanje osoba koje nisu uključene i moguće prelijetanje kritične infrastrukture;
 - B procjenu okolnog okruženja i zračnog prostora, uključujući blizinu zemljopisnih područja za UAS-ove i moguće aktivnosti drugih korisnika zračnog prostora;
 - C okolišne uvjete prikladne za izvođenje operacije UAS-a;
 - D minimalni broj osoblja koje obavlja zadatke ključne za operaciju UAS-a potrebnog za obavljanje operacije i njihove odgovornosti;
 - E potrebne komunikacijske postupke između udaljenog pilota i drugog osoblja koje obavlja zadatke ključne za operaciju UAS-a te svih vanjskih strana kad je to potrebno;
 - F ispunjavanje svih posebnih zahtjeva relevantnih tijela u planiranom području operacija, uključujući zahtjeve koji se odnose na sigurnost, privatnost, zaštitu podataka i zaštitu okoliša te uporabu RF spektra;

- G potrebne mjere ublažavanja rizika za sigurno izvođenje operacije; posebice za kontrolirano područje tla:
- (a) određivanje kontroliranog područja tla; i
 - (b) osiguravanje kontroliranog područja tla kako bi se spriječilo da treće osobe uđu u područje tijekom operacije i omogućivanje koordinacije s lokalnim tijelima kad je potrebna;
- H postupke za provjeru je li UAS u stanju potrebnom za sigurno izvođenje planirane operacije;
- ii. postupke pokretanja i povratka;
 - iii. postupke tijekom leta, uključujući one kojima se osigurava da bespilotni zrakoplov ostane unutar geografije leta;
 - iv. postupke poslije leta, uključujući preglede stanja UAS-a;
 - v. postupke kojima udaljeni pilot, a kad to zahtijeva operator UAS-a, i promatrači zračnog prostora ili promatrači bespilotnog zrakoplova, ovisno o slučaju, otkrivaju zrakoplove koji potencijalno ugrožavaju bespilotni zrakoplov;
- (d) postupke za nepredviđene situacije koji uključuju barem:
- i. postupke za slučaj kad bespilotni zrakoplov napusti utvrđenu geografiju leta;
 - ii. postupke za slučaj kad osobe koje nisu uključene uđu na kontrolirano područje tla;
 - iii. postupke u mogućim nepovoljnim uvjetima rada;
 - iv. postupke za slučaj pogoršanja vanjskih sustava koji podupiru operaciju;
 - v. ako se uključuju promatrači zračnog prostora, frazeologiju koju treba upotrebljavati;
 - vi. postupke za izbjegavanje sukoba s drugim korisnicima zračnog prostora;
- (e) postupke za hitne situacije, uključujući barem:
- i. postupke za sprečavanje ili barem smanjivanje na najmanju moguću mjeru štete za treće strane u zraku ili na tlu;
 - ii. postupke za slučaj kad bespilotni zrakoplov napusti utvrđenu operativni volumen;
 - iii. postupke za hitni povratak bespilotnog zrakoplova;
- (f) sigurnosne postupke kako su navedeni u točki 1. podtočki (a) podtočkama ii. i iii. poglavlja UAS.SPEC.050;
- (g) postupke za zaštitu osobnih podataka iz točke 1. podtočke (a) podtočke iv. poglavlja UAS.SPEC.050;
- (h) smjernice za smanjenje štetnog djelovanja i utjecaja na okoliš iz točke 1. podtočke (a) podtočke v. poglavlja UAS.SPEC.050;
- (i) postupke za izvješćivanje o događajima;
- (j) postupke za vođenje evidencije; i
- (k) politiku kojom se definira kako udaljeni piloti i drugo osoblje koje obavlja zadatke ključne za operaciju UAS-a mogu izjaviti da su sposobni za operaciju prije njezina provođenja.
-

Dodatak 6.:

Izjava subjekta koji želi da ga nadležno tijelo prizna za izvođenje osposobljavanja za stjecanje praktičnih vještina i ocjenjivanje udaljenih pilota u scenariju STS-x

 <p style="text-align: center;">STS-x</p> <p style="text-align: center;">Izjava subjekta koji želi da ga nadležno tijelo prizna za izvođenje osposobljavanja za stjecanje praktičnih vještina i ocjenjivanje udaljenih pilota</p>			
<p>Zaštita podataka: Osobne podatke navedene u ovoj izjavi obrađuje nadležno tijelo u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka). Obradit će se za potrebe provedbe, upravljanja i praćenja aktivnosti nadzora u skladu s Uredbom (EU) 2019/947.</p> <p>Ako vam trebaju dodatne informacije o obradi vaših osobnih podataka ili želite iskoristiti svoja prava (npr. pravo na pristup ili ispravak netočnih ili nepotpunih podataka) obratite se kontaktnoj točki nadležnog tijela.</p> <p>Podnositelj ima pravo u svakom trenutku podnijeti pritužbu u vezi s obradom osobnih podataka nacionalnom nadzornom tijelu za zaštitu podataka.</p>			
Identifikacija subjekta			
Ime i prezime, telefonski broj i e-adresa odgovorne osobe			
<p>Izjavljujem sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ispunjavam zahtjeve iz Dodatka 3. Prilogu Uredbi (EU) 2019/947, i — pri operaciji UAS-a u kontekstu aktivnosti osposobljavanja za STS.x ispunjavam sve primjenjive odredbe Uredbe (EU) 2019/947, uključujući zahtjeve za operacije u scenariju STS.x. 			
Datum		Potpis ili druga ovjera	